

★ 1 Het gezegde is onderstreept.
Omcirkel het voltooid deelwoord.

- 1 Nicole is door het weiland gestruind.
- 2 Ze heeft bloemen geplukt in het weiland.
- 3 Ze is door muggen gestoken in haar arm.
- 4 Distels hebben haar geprikt op beide benen.
- 5 Daarna is ze naar huis gehold.
- 6 Ze heeft het boeket aan haar moeder gegeven.

Dit ga je leren

Je leert dat het **voltooid deelwoord** een vorm van het werkwoord is dat staat in de voltooid tijd.

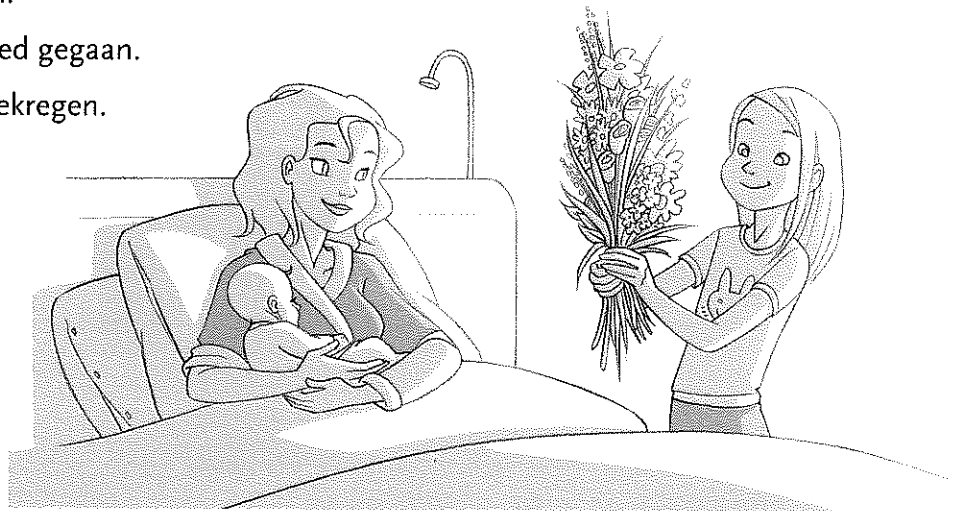
Dit moet je weten

- De voltooid tijd geeft aan dat iets gebeurd en voltooid (afgerond) is.
- De voltooid tijd maak je met een hulpwerkwoord (zijn, hebben) en het **voltooid deelwoord**.
- Een voltooid deelwoord is een vorm van het werkwoord. Je herkent het vaak aan ge-.

Ik heb vorige maand een ASR-machine **gekocht**.
Daarvoor heb ik al mijn geld **gebruikt**.

★ 2 Onderstreep de persoonsvorm.
Omcirkel het voltooid deelwoord.

- 1 Nicoles moeder is thuisgekomen vandaag.
- 2 Ze heeft in het ziekenhuis gelegen.
- 3 Ze heeft een baby gekregen.
- 4 De bevalling is gelukkig goed gegaan.
- 5 Nicole heeft een broertje gekregen.

3 Omcirkel het voltooid deelwoord.
Schrijf het hele werkwoord achter de zin.

- 1 Nicoles moeder was snel naar het ziekenhuis gegaan gaan
- 2 Ze is meteen geholpen door de dokter. _____
- 3 Gelukkig had de baby gelijk gehuild. _____
- 4 Thuis is mama gefeliciteerd door de buurvrouw. _____
- 5 Daarna heeft ze een paar uur geslapen. _____

★ 1 Welk **vetgedrukte** woord is een bijwoord? Onderstreep dat woord.

- 1 **Vrolijk** wandelen wij **langs** de Regge.
- 2 De Regge **is** een **heel** leuk riviertje.
- 3 Vroeger stroomde hij **langzaam** in bochten **door** het land.
- 4 Later **werd** hij **helaas** rechtgetrokken.
- 5 Nu wordt de **erg** oude rivierloop **hersteld**.
- 6 In de **toekomst** zal de Regge **natuurlijker** stromen.

Dit ga je leren

Je leert wat **bijwoorden** zijn.

Dit moet je weten

Een **bijwoord** zegt iets over een woord dat geen zelfstandig naamwoord is.

Hij loopt **snel**. **snel** → loopt (ww)

Hij loopt **heel snel**. **heel** → **snel** (bw)

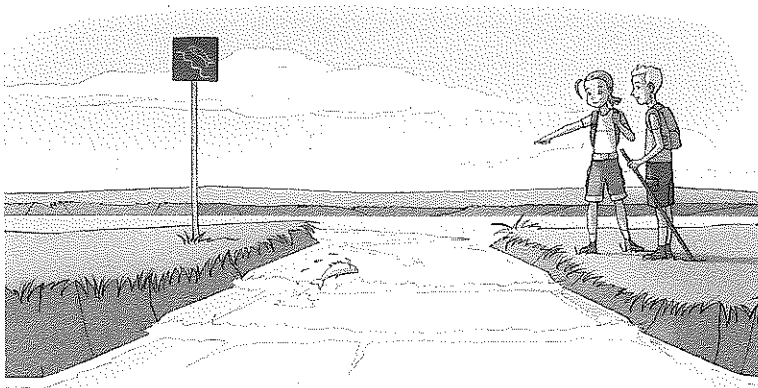
snel → loopt (ww)

Dat is een **zeer**

interessante ontdekking. **zeer** → interessante (bn)

★ 2 Onderstreep het bijwoord. Schrijf ook op over welk woord het iets zegt. **Let op:** in zin 5 staan twee bijwoorden.

- 1 We stappen stevig door. → stappen
- 2 De route gaat over nogal natte graspaden. → _____
- 3 Ik krijg ontzettend vieze schoenen. → _____
- 4 Ik loop langzaam op blote voeten verder. → _____
- 5 De modder kriebelt erg koel tussen mijn tenen. → _____

3 • Onderstreep eerst het bijwoord.
 • Schrijf daarna op over welk woord het iets zegt.
 • Schrijf tot slot op welke woordsoort dit is.

- 1 Vissen trekken graag door de rivier. → trekken (ww)
- 2 Maar onderweg komen ze erg grote stuwen en gemalen tegen. → _____
- 3 In de Regge zijn heel mooie vistrappen aangelegd. → _____
- 4 De vissen kunnen nu veel verder zwemmen. → _____
- 5 Ze maken een zeer klein ommetje via een vistrap. → _____

★ 1 Omcirkel het voegwoord dat het beste past.

- 1 Ik ging op kookclub, zodat doordat ik zou leren koken.
- 2 We gingen pannenkoeken bakken, opdat/omdat iedereen die lust.
- 3 De pannenkoeken mislukten bijna, doordat/zodat de eierschalen in het beslag vielen.
- 4 Minke goot het beslag door een vergiet, opdat/doordat de schalen bleven liggen.

★ 2 Vul het voegwoord in dat het beste past.

Kies uit: omdat doordat
zodat opdat

- 1 We leerden voorgerecht, hoofdgerecht en toetje zodat we een heel menu konden koken.
- 2 Ik wilde vooral toetjes maken, _____ ik die het lekkerst vind.
- 3 Aan het eind vond ik voorgerechtigetjes het leukst, _____ je die zo mooi neer kunt leggen.
- 4 We leerden smaken combineren, _____ het gerecht lekker smaakt.

3 Maak van de samengestelde zin twee losse zinnen. Schrijf beide zinnen op. Onderstreep het woord dat overblijft.

1 Vandaag dekken we de tafels extra mooi omdat onze ouders komen.

Vandaag dekken we de tafels extra mooi
Onze ouders komen.

2 Bij elk bord komt de menukaart opdat ze alvast kunnen zien wat ze gaan eten.

3 Doordat mijn moeder allergisch is, kan ze niet alles eten.

4 Ik weet precies wat ze lust zodat ze echt zal gaan smullen.

Dit ga je leren

Je leert dat sommige **voegwoorden** een hoofdzin en een bijzin samenvoegen.

Dit moet je weten

- Het **voegwoord** legt het verband uit tussen de hoofdzin en de bijzin.
- De voegwoorden **omdat**, **doordat**, **zodat** en **opdat** geven aan waarom iets gebeurt of gebeurd is of zal gaan gebeuren.

Ik spreek af, **omdat** ik hem aardig vind. → reden

Doordat de computer stuk was, is ons werkstuk niet af. → oorzaak

Het fietspad was glad, **zodat** alle fietsers moesten afstappen. → gevolg

Hij leert hard, **opdat** hij een voldoende haalt. → met als doel, om te bereiken dat

- Als je van een samengestelde zin twee zinnen maakt, houd je het voegwoord over.

★ 1 Schrijf de **vetgedrukte** woorden zonder apostrof.

1 **Z'n** wiegie was een kisse.

Zijn _____

2 **'s Nachts** na tweeën ...

3 Toen wij uit **R'dam** vertrokken.

4 Ik reed op **Anna's** fiets.

5 Draai nog eens een **cd'tje** voor mij.

6 **Oma's** wil is altijd wet.

Dit ga je leren

Je leert wat een **apostrof** is en wanneer je deze gebruikt.

Dit moet je weten

- De **apostrof** is een leesteken; een komma boven aan de schrijffregel.
- Je komt de apostrof tegen:
 - 1 ter vervanging van enkele letters
zo een jongen → zo'n jongen
des middags → 's middags
Amsterdam → A'dam
 - 2 bij sommige bezitsvormen
de vader van Nina → Nina's vader
 - 3 bij meervouden
een baby → twee baby's
 - 4 bij letterwoorden en cijferwoorden
cd, PSV, A4 → cd'tje, PSV'er, A4'tje

★★ 2 Hoe is de apostrof gebruikt? Kies één van de vier mogelijkheden uit de instapkaart.

- 1 Otto heeft een cd'tje gemaakt.
- 2 Otto's liedjes worden overal gedraaid.
- 3 's Morgens heeft hij interviews.
- 4 's Avonds treedt hij op met zijn band.
- 5 Otto had meer hobby's, maar daar komt hij niet aan toe.

1	2	3	4
☐	☐	☐	☒
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

3 Hoe is de apostrof gebruikt? Kies een van de vier mogelijkheden uit de instapkaart.

- 1 Anna heeft wel vier radio's.
Mogelijkheid: 3
- 2 Ze zingt luidkeels mee met Otto's liedjes.
Mogelijkheid: _____
- 3 Ze stuurt hem een sms'je (verkleinwoord).
Mogelijkheid: _____
- 4 Otto moet lachen om Anna's berichtje.
Mogelijkheid: _____
- 5 's Zaterdags ontmoeten ze elkaar op een terras.
Mogelijkheid: _____

